

Literatur XXXII, str. 136, pozn. 2e, sám se však proti němu pokouší oprít svůj výklad i o jiné argumenty než pouze etymologické. Podle něho je význam „křivý“ u lat. adjektiva *prāvus* druhotný a vyvinul se z významu „pravý“ pod vlivem složenin typu děpravāre „zkriviti“, „zkažiti“, které vtiskly svůj význam i výrazu základnímu. Autor v této souvislosti poukazuje i na některé další latinské případy, kdy forma bez předpony *dē-* má zcela stejný význam jako doložená, anebo alespoň předpokládaná forma s touto předponou (např. *populāri* „pustošiti“ znamenalo snad původně podle B. „osídliti lidmi“ (od *populus* „lid“, „národ“), a později teprve nabylo svého klasického významu vlivem složeniny *dēpopulāri*). Možnost tohoto výkladu u slova *prāvus* potvrzuje podle B. i to, že lat. *laevus* „levý“, které má obdobu i v jiných ie. jazycích, nemá v latině oppositum, jež by mu bylo protikladné i svou formou, tak jako je tomu v případě slovanského *lěv*: *prav*. (Jediný tvarový protiklad u lat. výrazů pro „levý“: „pravý“ je ve dvojici *dexter*: *sinister*; ani třetí lat. slovo pro „levý“, výraz *saevus*, nemá totiž, jak autor zdůrazňuje, své speciální tvarové oppositum.)

Bobovičův výklad je zajímavý, i když čtenáře zcela nepřesvědčuje. Jednak si lze totiž u *populāri* a sloves mu podobných představit vznik významu „pustošiti“ a pod. i bez zpětného vlivu jejich složeniny s *dē-* (B-ovi se nepodařilo vyvrátit, že u *dēpopulāri* dodává předpona *dē-* tomuto slovesu spíše význam „úplně zpustošiti“), jednak předpokládané oppositní *prāvus* proti nepochybně indoevropskému **lěvos*, resp. **lauios* nechybí jen v latině, nýbrž i v řečtině.

Dagmar Hajdová

Olga Elia, Xenion. Nature morte e paesaggi campani. Napoli, 1958.

Jako xenion pro účastníky VII. sjezdu klasických archeologů dala pořídít Banco di Napoli splendidní nevelkou publikaci, pro niž vybrala O. Elia osm dobře dochovaných ukázek z nástených maleb v Herkulaneu, Pompejích a v Stabíích. Jsou to čtyři zátíši (Obětní dary Dionysovi, Ryby a mořští měkkýši, Drubež a košíky s tvarohem, Košík s ovocem) v koloritu jemně laděném, a čtyři krajinky s exotickými i římskými architekturami a s figurální stafáží. Zvláště pečlivým provedením vyniká krajinka z vily Agrippy Postuma v Pompejích (tab. VII). Autorka výběru ukázek, podaných v barevné reprodukci, v stručném doprovodném textu výstižně charakterizuje oba tyto příznačné druhy římského malířství. Omezený počet výtisků (500) činí z publikace edici vzácnou.

Gabriel Hejzlar

Co chystají nakladatelství pro nejbližší dobu?

Státní nakladatelství politické literatury: Macháček Josef a kol., Ateistický slovníček (str. 170, Kčs 7,30); Překlady: Karel Kautsky, Původ křesťanství (stran 490, Kčs 23,50); Bernal J. D., Věda v dějinách (str. 800, Kčs 55); Dějiny světa III (str. 895, Kčs 89,50); Dějiny světa IV (str. 823, Kčs 88).

Orbis: Plautus, Komédie o strašidle (str. 80, Kčs 5,10).

Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění: M. T. Cicero, Dvě rozmluvy; G. E. Lessing, Laokoon.

Filozofická fakulta v Brně vydá pojednání Miroslava Flodra, Skriptorium olomoucké.

Sportovní a turistické nakladatelství vydává u příležitosti II. spartakiády knihu Spartakus (P. Oliva — Věra Olivová).

Ze zahraničí se nám dostalo několik zpráv:

Akademie—Verlag v Berlíně vydal dvě publikace ve známé edici Corpus vasorum antiquorum (Band 14, I), jež zachycují sbírky z Lipska a Altenburgu. Prof. H. J. Mette vydal významnou sbírku Aischylových zlomků, která zahrnuje nejnovější značné papyrové nálezy